

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus teemal „Programmi LIFE vahhindamine“**(ettevalmistav arvamus)**

(2017/C 173/02)

Raportöör: **Lutz RIBBE**

Konsulteerimine	25.8.2016
Õiguslik alus	Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 304
Juhatus otsus	15.3.2016
Vastutav sektsioon	Põllumajanduse, maaelu arengu ja keskkonna sektsioon
Vastuvõtmine sektsioonis	6.2.2017
Vastuvõtmine täiskogus	23.2.2017
Täiskogu istungjärk nr	523
Hääletuse tulemus	169/25/18
(poolt/vastu/erapooletuid)	

1. Järeldused ja soovitused

1.1. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee kordab uuesti⁽¹⁾ ja tungivalt üleskutset säilitada ja arendada edasi iseseisvat ELi rahastamisprogrammi keskkonnakaitse, bioloogilise mitmekesisuse kaitse ja parandamise, ressursitõhususe, kestliku arengu, teabevahetuse ja teabe ning valitsusväliste keskkonnaorganisatsioonide edendamise jaoks.

1.2. Möödunud 25 aastal oli programm LIFE Euroopa keskkonnapoliitika ja üha enam ka kestliku arengu poliitika jaoks äärmiselt oluline. Nüüdseks võib seda juba õigusega nimetada ELi keskkonnapoliitika lahutamatuks osaks ning programm LIFE on kõnealust poliitikat olulisel määral tugevdanud.

1.3. See on toimunud kahel viisil. Programmi LIFE projektid

a) aitasid vahetult kaasa otsese ja tajutava edu saavutamisele. Näiteks oli võimalik programmi LIFE rahastatud projektide abil hoida ära teatud ohustatud ja ELi õigusega kaitstud liikide otsene väljasuremine;

b) on näidanud elanikele kohapeal, millised positiivsed lähenemisviisid on ELi keskkonnapoliitika taga ja millist kasu toob see poliitika inimestele, keskkonnale ja loodusele. Niisiis on programm LIFE muutunud n-ö vahendajaks ELi poliitika ja kodanike ja piirkondade Euroopa vahel. See on eriti tähtis ajal, mil üha sagedamini tõstatatakse küsimus selle kohta, milline on üleüldse Euroopa lisaväärtus.

1.4. Programm LIFE, mille järjepidevat kohandumist uute ülesannetega eriti tunnustatakse, on näidanud, et kodanikuühiskonnas peitub suur potentsiaal ja valmidus osaleda ELi keskkonnapoliitika ja kestliku arengu poliitika rakendamises ja edasiarendamises. ELi õiguse rakendamine tähendab palju enam kui lihtsalt seadusandlikku akti, mille liikmesriigid peavad ellu rakendama. Keskkonna- ja kestliku arengu poliitika sõltub kodanike omaksvõtust, see peab olema kujundatud ja edastatud läbipaistvalt ning ka selles osas annab programm LIFE väga väärtusliku panuse.

⁽¹⁾ EMSK arvamus ELT C 191, 29.6.2012, lk 111.

1.5. Ent sageli toovad programmi LIFE projektid kas otseselt või kaudselt esile poliitiliste otsuste vastuolulisuse, seda ka ELi tasandil. Isegi kui see mõnele otsustajale ei meeldi, tuleb seda hinnata väärtusliku panusena, mis võib lõpuks tuua kaasa keskkonnakaitse tihedama integreerimise teistesse poliitikavaldkondadesse.

1.6. ÜRO kestliku arengu tegevuskava 2030 (nn kestliku arengu eesmärgid) rakendamine ELi poliitikas on üks neid suuri ülesandeid, mis ELi ees lähiaastal seisab. Sealjuures peab abiks olema programm LIFE. Siinkohal ei ole oluline mitte ainult tõhusaimate rakendamisviiside otsimine tihedas dialoogis sotsiaalpartnerite ja kodanikuühiskonna rühmadega. Pigem peavad paljud komisjoni talitused ja liikmesriikide tasandil paljud ministriumid, asutused ja ametkonnad, kelle jaoks on kestliku arengu poliitika olnud siiani üsna kõrvaline teema, muutma oma mõtteviisi, et palju arutatud loodus- ja keskkonnakaitse integreerimine teistesse poliitikavaldkondadesse saaks tegelikkuseks.

1.7. Komitee soovitab mõnda muudatust:

- programm LIFE tuleks muuta Natura 2000 võrgustiku peamiseks rahastamisvahendiks. Ebapiisavaks tuleb lugeda kunagi valitud lähenemisviis korraldada Natura 2000 võrgustiku rahastamine esmajoonel ELi regionaalarengu fondide ja samuti ühise põllumajanduspoliitika teise samba kaudu. Komitee juhib siinkohal tähelepanu ühele oma arvamusele ⁽²⁾ ja toetab programmi LIFE vahendite vastavat sihtotstarbelist suurendamist. Seejuures tuleks jälgida, et kõik toetusmeetmed oleksid sidusad, st välditakse vastandlikku või topeltrahastamist teistest ELi fondidest.
- Tuleks uurida võimalusi, kuidas muuta programmi LIFE toetatud projektid veelgi paremini tõelisteks mudelprojektideks, st korrata neid mujal Euroopas võimalusel ilma täiendavate toetusteta.
- Programmist LIFE ei peaks toetatama tavapäraseid teadusprojekte, et tagada veelgi selgem eristus programmist „Horisont 2020“.

1.8. Edasi tuleks arendada kliimapolitiika osa, eeskätt võimalike kohanemismeetmete osas, mida saaksid rakendada asjaomased kodanikud, põllumajandustootjad, linnad/vallad ja piirkonnad.

2. Taust

2.1. 1992. aastal loodud programm LIFE on ELi kõige olulisem keskkonnameetmete programm. Selle eesmärk on kaitsta bioloogilist mitmekesisust ja elupaiku (eelkõige Natura 2000 võrgustiku abil) ning tegeleda ka ressursitõhususe, kliimamuutuste leevendamise, teabevahetuse ja teabe edastamisega. Perioodiks 2014–2020 on programmile LIFE eraldatud vahendeid umbes 3,456 miljardi euro ulatuses, samas kui eelmisel seitsmeaastasel perioodil oli kasutada umbes 2 miljardit eurot.

2.2. Programmil on järgmised põhieesmärgid:

- aidata kaasa ressursitõhusa, vähese CO₂-heitega ja kliimamuutustele vastupanuvõimelise majanduse väljakundamisele, samuti keskkonnakaitsele ja bioloogilise mitmekesisuse säilitamisele;
- parandada keskkonnapoliitikat, ELi keskkonnavalde oigusaktide rakendamist ja kontrollimist ning arvestada teistes poliitikavaldkondades ja avaliku ja erasektori organisatsioonide tavades rohkem keskkonna- ja kliimamuutustega seotud eesmärkidega;
- edendada paremat keskkonna- ja kliimaalast juhtimist kõikidel tasanditel eeskätt kodanikuühiskonna, vabaihenduste ja kohalike osalejate kaasamise teel;
- toetada seitsmenda keskkonnavalde tegevusprogrammi ning tulevikus ÜRO kestliku arengu tegevuskava 2030 rakendamist Euroopa poliitikas.

⁽²⁾ Vt EMSK arvamus „Bioloogilise mitmekesisuse poliitika Euroopa Liidus“ (ELT C 487, 28.12.2016, lk 14).

2.3. Võrreldes rahastamisperioodiga 2007–2013 iseloomustavad programmi LIFE mitmed uued tunnused:

- luuakse keskkonna allprogramm;
- nn traditsiooniliste projektide, suutlikkuse suurendamise projektide ja ettevalmistusprojektide kõrvale luuakse uus projektikategooria – integreeritud projektid;
- võetakse kasutusele rahastamisvahendid, nimelt looduskapitali rahastamisvahend (NCFF), mis keskendub ökosüsteemi teenustele ja looduskapitali kaitsele, ning energiatõhususe valdkonna erasektoripoolse rahastamise vahend (PF4EE);
- järk-järgult loobutakse projektide riiklikust jaotamisest: alates 2018. aastast valitakse projektid välja üksnes lähtuvalt nende sobivusest ja olenemata geograafilisest jaotusest (kehtib traditsiooniliste projektide puhul);
- nüüdsest viib komisjon programmi ellu Väikeste ja Keskmise Suurusega Ettevõtjate Rakendusameti (EASME) vahendusel.

2.4. Rahastamisperioodil 2014–2020 on programm LIFE kujundatud järgmiselt:

- keskkonna allprogrammi prioriteetsed tegevusvaldkonnad on keskkond ja ressursitõhusus, loodus ja bioloogiline mitmekesisus ning keskkonnaalane juhtimine ja teave, millele on eraldatud ligi 75 % eelarvevahenditest (2 592 miljonit eurot);
- kliimameetmete allprogrammi prioriteetsed tegevusvaldkonnad on kliimamuutuste leevendamine, kliimamuutustega kohanemine ning kliimaalane juhtimine ja teave, millele on eraldatud on ligi 25 % eelarvevahenditest (864 miljonit eurot);

2.5. 30. juuniks 2017 viib Euroopa Komisjon läbi programmi LIFE vahehindamise ning on palunud Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteel ja Euroopa Regioonide Komiteel koostada enne vahehindamise avaldamist programmi LIFE uue vormi kohta arvamused, milles arvestatakse 2014. aastal sisse viidud uuendusi.

3. Üldised märkused

3.1. Komitee arvates on praeguse programmi etapi põhjaliku vahehindamise jaoks liiga vara, kuna uue programmi etapi esimesed projektid kiideti heaks alles 2015. aastal ja väga ülekaalukat osa neist projektidest ei ole veel lõpule viidud, rääkimata sellest, et neid oleks võimalik hinnata. Siiski soovib komitee seniste programmi etappide hindamist silmas pidades anda esimese panuse programmi LIFE kujundamisse rahastamisperioodiks 2021–2028.

Programmi LIFE senised tulemused ja lisaväärtus, ent ka piirid

3.2. Möödunud 25 aastal oli programm LIFE Euroopa keskkonnapoliitika ja üha enam ka kestliku arengu poliitika jaoks äärmiselt oluline. Programm on andnud ülimalt olulise panuse bioloogilise mitmekesisuse säilitamisse. Nüüdseks võib seda juba õigusega nimetada ELi keskkonnapoliitika lahutamatuks osaks ning programm LIFE on kõnealust poliitikat olulisel määral tugevdanud.

3.3. See on toimunud kahel viisil. Programmi LIFE projektid

a) aitavad vahetult kaasa otsese ja tajutava edu saavutamisele. Näiteks oli võimalik programmi LIFE rahastatud projektide abil hoida ära teatud ohustatud ja ELi õigusega kaitstud liikide otsene väljasuremine; näitena võib välja tuua kaljuiibise ja suurtrapi kaitsemise projektid. Sageli oli ja on programm LIFE ainus rahastamisvõimalus, kuna tihtipeale ei ole liikmesriigid loonud asjaomaseid kaitseprogramme või ei näita üles huvi nende loomise vastu;

b) on näidanud elanikele kohapeal, millised positiivsed lähenemisviisid on ELi keskkonnapoliitika taga ja millist kasu toob see poliitika inimestele, keskkonnale ja loodusele. Niisiis on programm LIFE muutunud n-ö vahendajaks ELi poliitika ja kodanike ja piirkondade Euroopa vahel. See on eriti tähtis ajal, mil üha sagedamini tõstatatakse küsimus selle kohta, milline on üleüldse Euroopa lisaväärtus.

3.4. Programm LIFE on paljude senini toetatud projektidega näidanud, et kodanikuühiskonnas peitub suur potentsiaal ja valmidus tegeleda ELi keskkonnapoliitika ja kestliku arengu poliitika rakendamise ja edasi arendamisega. ELi õiguse rakendamine tähendab palju enam kui lihtsalt seadusandlikku akti, mille liikmesriigid peavad ellu rakendama. Keskkonna- ja kestliku arengu poliitika sõltub kodanike omaksvõtust, see peab olema kujundatud ja edastatud läbipaistvalt ning ka selles osas annab programm LIFE väga väärtusliku ja asendamatu panuse.

3.5. Ent sageli toovad programmi LIFE projektid kas otseselt või kaudselt esile poliitiliste otsuste vastuolulisuse, seda ka ELi tasandil. Isegi kui see mõnele otsustajale ei meeldi, tuleb seda hinnata väärtusliku panusena, mis võib lõpuks tuua kaasa keskkonnakaitse tihedama integreerimise teistesse poliitikavaldkondadesse.

3.6. Siinkohal tulevadki kohe ette ka programmi LIFE piirid. Programm LIFE ei saa eesmärgiks seada ega peagi eesmärgiks seadma vajakajäämistest kõrvaldamist, mis tulenevad olemasoleva keskkonnaõiguse puudulikust rakendamisest või siis sellest, et teistes valdkondades ei arvestata keskkonnanahuviseid piisavalt. Seda saab kirjeldada kolme alljärgneva näite varal.

3.6.1. Näiteks võib programm LIFE aidata avalikult selgitada, et ELi õhusaaste vähendamise poliitika peamine eesmärk on vähendada elanikkonna saasteainetest tingitud terviseriske. Ent programm LIFE ei saa lahendada selliseid konflikte nagu on näiteks käimas Saksamaal keskkonna- ja liikluspoliitika valdkonna esindajate vahel ja kus põhiküsimus on see, millise väärtuse kaitsmine tuleb olulisemaks tunnustada (kas linnaelanike tervise kaitsmine peentolmu eest või autojuhtide õigus vabale liikumisele).

3.6.2. Näiteks tegi programm LIFE projektiga „Urban Bees“⁽³⁾ laialdastele elanikkonnarühmadele suurepärasel viisil selgeks tolmeldajate tähtsuse, nende ohustatuse põhjused ja võimalused nende kaitsmiseks. Näiteks teatud põllumajandustegevusest või mesilasi ohustada võivate kahjuritõrjevahendite lubamisest tulenevaid ohtusid on võimalik kõrvaldada vaid siis, kui ELi muud asutused sellega piisavalt tegelevad ja kehtivat ettevaatuspõhimõtet ka järjepidevalt rakendavad.

3.6.3. Alates 1999. aastast on Austrias avaliku sektori rahastamisvahenditest praeguseks kokku 45 miljoni euro ulatuses – millest osa tuleb programmist LIFE – rahastatud edukat programmi ülemaailmselt ohustatud kalaliigi doonau taimeni⁽⁴⁾ kaitsmiseks, mille peamine levikuala on Sava jõe valgala. Hiljutine uuring näitab, et doonau taimeni levikualasse on kavas ehitada umbes 600 hüdroelektrijaama. Ekspertide hinnangul põhjustavad need sekkumised doonau taimeni populatsiooni vähenemise kuni 70 % võrra. Mõne hüdroelektrijaama ehitamist toetatakse ka ELi vahenditega.

3.7. Seepärast kiidetakse heaks asjaolu, et programm LIFE tegeleb praeguseks ka õigusaktide parema rakendamisega mitte ainult asjaomaste ametkondade, aga ka kontrolliorganite puhul.

Programmi LIFE areng

3.8. Komitee kiidab heaks suure paindlikkuse ning uute ülesannete ja samuti saadud kogemustega kohanemise võime, mis on programmile LIFE viimastel aastatel püsivalt omased olnud. See kajastub ka uues rahastamisperioodis 2014–2020:

— tähelepanu keskmes on riigid, kus rakendamise mahajäämus on suurem;

— riiklike kvootide kaotamine;

— ettevõtete paremad osalemisvõimalused;

— innovatsiooni suurem kaal;

⁽³⁾ <http://urbanbees.eu/>.

⁽⁴⁾ Kaitse all elupaikade direktiivi II lisa alusel.

- rohkem sünergiat teiste programmidega, alustades uute, 2014. aastal sisseviidud integreeritud projektidega. Komitee tervitab sellega seoses asjaolu, et arvesse on võetud tema soovitus⁽⁵⁾ näha ette selge eelarvejaotus traditsiooniliste ja integreeritud projektide vahel;
- täiesti uute keskkonnaalaste finantsvahendite (PF4EE, NCFE) kasutamine;
- kliimamõõdme loomine.

4. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee soovitused

Jätkata ja tugevdada programmi LIFE

4.1. Ükski programm ei ole nii hea, et seda enam paremaks muuta ei saaks. Siiski kinnitab⁽⁶⁾ komitee esmalt oma tugevat toetust selle eelarvetehniliselt eraldiseisva rahastamisprogrammi jätkamisele pärast praeguse rahastamisperioodi lõppu. See on vajalik, sest vaatamata paljudele julgustavatele edusammudele ja suunavatele otsustele (mh ÜRO kestliku arengu tegevuskava 2030, Pariisi kliimaotsused, ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegia), ei ole keskkonnaprobleemid kaugeltki mitte lahendatud ning üleminek ressursitõhusale, vähese CO₂-heitega ja bioloogilist mitmekesisust säilitavale ELi poliitikale ei ole veel edukalt ellu viidud. Vastupidi – Euroopa Komisjon ja Euroopa Keskkonnaamet toovad ise mitmesugustes aruannetes välja, et keskkonnakoormus kohati isegi suureneb⁽⁷⁾.

4.2. Õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi raames looduskaitse direktiivide kohta läbiviidud analüüsid näitavad selgelt, et õigusraamistik on kujundatud asjakohaselt, ent Natura 2000 võrgustiku sihipäraseks juhtimiseks eraldatud rahalised vahendid ei ole kaugeltki piisavad. Kõnealune elementaarne ülesanne kaitsta Euroopa bioloogilist mitmekesisust nõuab tungivalt piisavat rahastamist.

4.3. Programmi LIFE järjepidevus on otsustava tähtsusega ELi keskkonnapoliitika mõjususe ja usutavuse jaoks ja see tuleb tagada seitsmenda keskkonnaalase tegevusprogrammi, ÜRO kestliku arengu tegevuskava ja Pariisi kliimaotsuste horisontaalse integreerimisega teistesse Euroopa poliitikavaldkondadesse ja rahastamisprogrammidesse. Komitee tuletab meelde, et lisaks on ta kutsunud korduvalt üles muutma Euroopa poolaasta keskkonnahoidlikumaks ja õiglasemaks.

2014. aastal tehtud muudatuste mõju

4.4. Katseprojekti raames kahe uue rahastamisvahendi lisamine programmi LIFE oli uuendus, mille komitee heaks kiidab. Kõnealust lähenemisviisi on veel liiga vara hinnata, sest mõlema vahendi (looduskapitali rahastamisvahend (NCFE) ning energiatõhususe valdkonna erasektoripoolse rahastamise vahend (PF4EE)) esimeste projektide kohta on alles otsused tehtud, aga need ei ole veel ellu viidud.

4.5. Kõnealuse lähenemisviisiga võetakse täiesti uus suund, et luua looduskaitseprojektide ja energiatõhususe projektide jaoks innovaatilisi rahastamisvõimalusi eraisikustest väikeinvestorite kaudu. See on vajalik, sest traditsioonilise rahastamisega on kõnealused projektid korduvalt ebaõnnestunud.

4.6. Praegu on väga raske hinnata seda, kui edukaks kõnealune programmiosa lõpuks osutub, kas alustatud koostöö Euroopa Investeeringupangaga kujuneb eesmärgipäraseks, kas taotlusviisid on piisavalt lihtsad ja rahastamistingimused, sh riskikapitali kasutamine, asjakohased. Seepärast palub komitee programmi LIFE just seda osa hiljem väga täpselt hinnata.

4.7. Komisjon peaks oma hinnangus uurima võimalusi, kuidas saaks programmi LIFE toetatud projektid muuta vajadusel veelgi paremini tõelisteks mudelprojektideks, st korrata neid – võimalusel ilma täiendavate toetusteta – mujal Euroopas, tõstes esile oskusteabe ülekanndmist ja majanduslikku teostatavust. Üks samm võiks olla see, et eriti edukate projektide läbiviijatel palutakse projekti mõnes hilisemas etapis otsida sellele küsimusele vastuseid.

⁽⁵⁾ EMSK arvamus ELT C 191, 29.6.2012, lk 111.

⁽⁶⁾ EMSK arvamus ELT C 191, 29.6.2012, lk 111.

⁽⁷⁾ „The European environment — state and outlook 2015: synthesis report“, Euroopa Keskkonnaamet, Kopenhaagen, 2015.

4.8. Komitee käsitleb programmi LIFE ELi meetmete ja poliitika elluviimise rahastamisvahendina, mitte programmina, millega rahastada eeskätt riiklikest huvidest lähtuvaid projekte. Ent täiesti võimalikud on ka juhud, kus nt kodanikuühiskonna organisatsioonide taotletud LIFE-projektid on peamiselt Euroopa ja vähem riiklikes huvides. Seepärast tuleb kaasrahastamise küsimus tulevikus kujundada nii, et asjaomased projektid ei ebaõnnestuks seetõttu, et keeldutakse riiklikust kaasrahastamisest (komitee teab selliseid juhtumeid). Lisaks kutsub komitee komisjoni üles kontrollima, mil määral saaks eeskätt vabaihenduste puhul kasutada veelgi kõrgemaid kaasrahastamise määrasid. Lisaks tuleb see sageli riigieelarvest, mistõttu rakendavad kaasrahastuse andjad selgelt äratuntavat nõu valikupoliitikat.

Integreeritud projektid/täiendus ELi teiste poliitikavaldkondadega

4.9. Eraldi projektitüüp on nn integreeritud projektid, mis töötatakse välja programmi LIFE raames ja mida komitee peab eriti tähtsaks. Siinkohal on suurepärase näide projekt „Belgian Nature Integrated Project (BNIP)“, mis hõlmab kogu Belgia pindala, kaasab 28 sidusrühma ja toetab 18 konkreetset kaitseprojekti, 48 selgelt piiritletud meetet ja üle 300 majandamiskava (nt Natura 2000 alade jaoks). Projekt hõlmab 7 eraldi meeskonda, kus on 52 töötajat. See on edukalt loonud sidemeid erinevate kasutada olevate ELi rahastamisvõimaluste, aga ka riiklike ressursside vahel.

Just seesuguseid sisulisi ja struktuurilisi sidemeid tuleks tulevikus veelgi tugevdada, nt luues võimalikku sünergia programmi LIFE ja keskkonnahoidlikuma ÜPP vahel.

Programmi LIFE uued ülesanded

4.10. Ent parandamisvõimalusi ei paku mitte ainult programmi LIFE ja ÜPP sisuline ühendamine, vaid igal juhul peaksid järgnema ka olulised halduslikud ja eelarvetechnilised uuendused.

4.11. Seni on ELi regionaalarengu fondid ja ÜPP teine samm olnud peamised Natura 2000 võrgustiku rahastamise vahendid. See põhineb komisjoni 2004. aasta ettepanekul⁽⁸⁾. Tookord toetas komitee seda ettepanekut tingimusel, et kõnealuste fondide raames tehakse kättesaadavaks piisavas mahus vastava sihtotstarbega vahendeid. Seda ei juhtunud, mistõttu peab komitee tookordset lähenemisviisi ebapiisavaks⁽⁹⁾.

4.12. Seni eraldatud vahendid ei kata isegi mitte ligilähedaselt keskkonnanõuete kompensatsiooniks, majandamiskavade väljatöötamiseks ja vajalike meetmete rakendamiseks tarvilikke summasid. Natura 2000 on tüüpiline ELi vastutusalasse kuuluv valdkond, mistõttu tuleb siin ka eelarves selgust luua.

4.13. Komitee teeb selle asemel ettepaneku rahastada alates järgmisest rahastamisperioodist kõik Natura 2000 võrgustiku elluviimiseks ja säilitamiseks vajalikud vahendid programmist LIFE ja kavandada lisaks vastavad vajalikud eelarv vahendid. Lisaks palub komitee komisjonil siseselt uurida, kas ei võiks programm LIFE olla ka sobiv vahend rohelise taristu üleeuroopalise võrgu elluviimiseks⁽¹⁰⁾. Vastavad vahendid tuleks välja arvestada ja täiendavalt kättesaadavaks teha. Seejuures tuleks jälgida, et kõik toetusmeetmed oleksid sidusad, st välditakse vastandlikku või topeltrahastamist teistest ELi fondidest.

4.14. Komitee rõhutab, et Natura 2000 võrgustiku rahastamise puhul on tegemist alusinvesteeringuga Euroopa rohelise taristu olulisse ossa, mis ei tasu end ära mitte üksnes parema elukvaliteedi ja parema keskkonnakvaliteedi näol, vaid ka kohalike sissetulekute suurenemisega.

4.15. Kestliku arengu eesmärkide, st ÜRO kestliku arengu tegevuskava 2030 rakendamine Euroopa poliitikas nõuab palju väga põhimõttelisi muudatusi Euroopa poliitilistes lähenemisviisides⁽¹¹⁾. See nõuab ka

a) kohati murrangulist mõtteviisi muutust nendes komisjoni talitustes, kus seni ei ole kestliku arengu poliitika valdkonnas kuigivõrd sihpärastelt tegutsenud;

⁽⁸⁾ KOM(2004) 431, 15.7.2004, „Natura 2000 rahastamine“.

⁽⁹⁾ Vt EMSK arvamus ELT C 487, 28.12.2016, lk 14.

⁽¹⁰⁾ http://ec.europa.eu/environment/nature/ecosystems/strategy/index_en.htm

⁽¹¹⁾ Vt EMSK arvamus ELT C 117, 30.4.2004, lk 22 ja EMSK arvamus ELT C 487, 28.12.2016, lk 41.

b) täiesti uut valitsemise lähenemisviisi, kuivõrd vajalikuks osutub kodanikuühiskonna osalejate palju tihedam kaasamine ja vaja on palju rohkem alt üles lähenemisviise.

4.16. Komitee soovib komisjonil luua programmi LIFE uues etapis pärast 2020. aastat uued tegevused ja projektivõimalused, et toetada punktis 4.15 nimetatud vajaduste täitmist.

4.17. Tavapäraste teadusprojektide puhul, mida varem rahastati osaliselt ka programmist LIFE, tuleks aga uurida, kas ei oleks parem hõlmata need tulevikus komisjoni tavapärastesse uuringuprogrammidesse. Nii saavutataks selge eristus programmist „Horisont 2020“.

4.18. Programmi LIFE kliimaküsimus käsitlev osa tuleks tulevikus jõulisemalt välja töötada, eriti võimalikud kohanemismeetmed, mida saaksid rakendada eeskätt asjaomased kodanikud, põllumajandustootjad, linnad/vallad ja piirkonnad.

Brüssel, 23. veebruar 2017

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president
Georges DASSIS

LISA
komitee arvamusele

Arutelu käigus lükati tagasi järgmine muudatusettepanek, mis kogus hääletamisel vähemalt veerandi antud häältest.

Punkt 3.6.2

Muuta järgmiselt:

„Näiteks tegi programm LIFE projektiga „Urban Bees“⁽¹²⁾ laialdastele elanikkonnarühmadele suurepärasel viisil selgeks tolmeldajate tähtsuse, nende ohustatuse põhjused ja võimalused nende kaitsmiseks. Näiteks ~~teatud~~ sobimatust põllumajandustegevusest või mesilasi ohustada ~~võivate~~ kahjuritõrjevahendite lubamisest tulenevaid ohtusid on võimalik kõrvaldada vaid siis, kui ELi muud asutused sellega piisavalt tegelevad ja kehtivat ettevaatuspõhimõtet ka ~~järgivad~~ nõuetekohaselt rakendavad.“

⁽¹²⁾ <http://urbanbees.eu/>

Motivatsioon

ELi põllumajandus on kahtlemata kõige rangem, mis puudutab eeskirjade järgimist keskkonnakaitse, loomade heaolu ning mulla ja vee majandamise vallas, kuna selle suhtes kohaldatakse ülemaailmselt kõrgeimaid standardeid ja kuna nõuetele vastavus, st nende kriteeriumide järgimine on siduv kõigile ELi põllumajandustootjatele.

Lisaks kohaldatakse taimekaitsevahendite loa andmisele ka Euroopa Toiduohutusameti kontrolli- ja järelevamenetlusi ning seetõttu peavad olema esikohal teaduslikud kriteeriumid, mis põhinevad kahjulikkuse tõenäolisuse analüüsil. Sedasama alust tuleb kasutada juhtnõörina ettevaatuspõhimõtte nõuetekohaseks kohaldamiseks.

Hääletuse tulemus

Poolt: 75

Vastu: 95

Erapooletuid: 33